

Studujeme rovnici

$$x' = f(x, t) \quad x(t_0) = x_0 \quad (1)$$

pro neznámou funkci $x(t) : I \rightarrow \mathbb{R}^n$. Zajímá nás, za jakých okolností je příslušná řešící funkce $\varphi(t; t_0, x_0)$ diferencovatelná vůči x_0 ; a zda tato derivace splňuje „rovnici ve variacích“

$$u' = [\nabla_x f(x(t), t)]u \quad u(t_0) = w \quad (2)$$

kde $x(t) = \varphi(t; t_0, x_0)$ a w je směr, v němž derivaci dle x_0 počítám.

Předpokládejme, že $f = f(x, t)$ je C^1 . Dle klasické teorie je φ dobře definovaná, (lokálně) lipschitzovská vůči x_0 . Při pevném t_0 , x_0 a malém $h > 0$ označíme

$$x(t) = \varphi(t; t_0, x_0) \quad (3)$$

$$y(t) = \varphi(t; t_0, x_0 + hw) \quad (4)$$

$$\eta(t) = \frac{x(t) - y(t)}{h} - u(t) \quad (5)$$

kde $u(t)$ je řešení (2); též dobře definované, neboť matice soustavy

$$A(t) = \nabla_x f(x(t), t) \quad (6)$$

je spojitá v t . Ukážeme, že $\eta(t) \rightarrow 0$ pro $h \rightarrow 0$ a to dokonce stejnoměrně vůči $t \in [t_0, t_1]$, kde $t_1 > t_0$ je libovolné, pevné.

V celém důkazu t_0, t_1, x_0, w jsou pevné a BÚNO předpokládáme, že $h > 0$ je tak malé, že grafy $x(t), y(t)$ se nachází v nějakém kompaktu \mathcal{K} , na kterém platí: $|f| \leq c_0$,

$$\|\nabla_x f\| \leq c_1 \quad (7)$$

a také $f(x, t)$ je globálně L -lipschitzovská vůči x . Z posledního také máme

$$|x(t) - y(t)| \leq c_2|h|, \quad t \in [t_0, t_1] \quad (8)$$

Vyjádríme přírůstek:

$$f(y(t), t) - f(x(t), t) = \int_0^1 [\nabla_x f(x(t) + \theta(y(t) - x(t)), t) d\theta] (y(t) - x(t)) \quad (9)$$

Odsud rovnice pro η :

$$\eta'(t) = [\nabla_x f(x(t), t)]\eta(t) + \int_0^1 [\nabla_x f(x(t) + \theta(y(t) - x(t)), t) - \nabla_x f(x(t), t)] d\theta \frac{y(t) - x(t)}{h} \quad (10)$$

Nyní $\eta(t) \rightarrow 0$ pro $h \rightarrow 0$ plyne snadno z Gronwalla : $(x(t) - y(t))/h$ je omezené, integrál $\int_0^1 [\dots] d\theta$ jde to nuly (spojitost funkce $\nabla_x f$); vše stejnoměrně vůči $t \in [t_0, T]$.

Podrobněji provedeno: označme poslední integrand jako $g(\theta, t, h)$. Integrální tvar rovnice pro η je (neboť $\eta(t_0) = 0$)

$$\eta(t) = \int_{t_0}^t [\nabla_x f(x(s), s)] \eta(s) ds + \int_{t_0}^t \int_0^1 g(\theta, s, h) d\theta ds, \quad t \in [t_0, t_1] \quad (11)$$

Odsud pomocí odhadu (viz (7)) a označení

$$|[\nabla_x f(x(s), s)] \eta(s)| \leq \|\nabla_x f(x(s), s)\| |\eta(s)| \leq c_1 |\eta(s)| \quad (12)$$

$$K(h) := \sup_{t \in [t_0, t_1]} \int_{t_0}^t \int_0^1 |g(\theta, s, h)| d\theta ds \quad (13)$$

dostáváme

$$|\eta(t)| \leq \int_{t_0}^t c_1 |\eta(s)| ds + K(h), \quad t \in [t_0, t_1] \quad (14)$$

Odsud dle Gronwallova lemmatu

$$|\eta(t)| \leq K(h) \exp(c_1 |t - t_0|), \quad t \in [t_0, t_1] \quad (15)$$

a jsme hotovi, ukážeme-li, že $K(h) \rightarrow 0$ pro $h \rightarrow 0$. K tomu stačí uvážit, že

$$K(h) = \int_{t_0}^{t_1} |g(\theta, s, h)| d\theta ds$$

přičemž integrand jde do nuly bodově, tj. pro pevné θ, s (viz (8)) a spojitost f vůči x . Záměnu limity ověříme snadno z Lebesgueovy věty – integrand je omezený konstantou (viz (7), (8)).